

KONFERENCIJA APIE EUROPOS SAMPRATĄ IR EUROPINES VERTYBES

VYTAUTAS ISODA

Vytauto Didžiojo universiteto
Politologijos katedros doktorantas

2014 m. gegužės 8–9 d. Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto organizuota tarptautinė mokslinė konferencija „Europos“ konstravimas ir europinių vertybių sklaida“ (*Constructing 'Europe' and Spread of European Values*) į Kauną sukvietė socialinių ir humanitarinių mokslų srities tyrinėtojus iš Lietuvos, Lenkijos, Ukrainos, Baltarusijos, taip pat nemažai Lietuvos politikų praktikų ir plačiosios visuomenės atstovų.

Konferencijos atidarymo ceremonijoje Kauno istorinėje prezidentūroje sveikinimo žodį tarė Vytauto Didžiojo universiteto prorektorė prof. Auksė Balčytienė ir organizacinio komiteto pirmininkas Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto profesorius Liudas Mažylis. Pirmąją konferencijos dieną pranešimus skaitė Odesos I. I. Mečnikovo nacionalinio universiteto profesorė Olga Brusylowska, Charkovo H. S. Skovorodos nacionalinio pedagoginio universiteto docentė dr. Olena Malakhova, Politikos studijų instituto Minske ir Vytauto Didžiojo universiteto mokslo darbuotojas dr. Andrei Kazakevichius, Bialystoko S. Staszciaus koledžo Nacionalinio saugumo instituto mokslininkas dr. Marcinas Gornikiewiczus ir Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto profesorius Liudas Mažylis ir docentas Bernaras Ivanovas. Viešnios iš Ukrainos pranešimuose nagrinėjo „Europos“ idėjos apraiškas Ukrainos

parlamento debatuose prieš 2013 m. lapkritį Vilniuje vykusį Europos Sąjungos ir Rytų partnerystės šalių vadovų susitikimą ir po šio susitikimo Kijeve kilusio „Euromaidano“ judėjimo šūkiuose. M. Gornikiewiczius aptarė psichologinių operacijų masinės informacijos priemonėse problematiką, iliustracijai pasitelkdamas 2013–2014 m. Ukrainos europinės integracijos procesų aptarimą Lenkijos ir Rusijos žiniasklaidoje. Europos Sąjungos įvaizdį Rusijos žiniasklaidoje aptarė ir Vytauto Didžiojo universiteto docentas B. Ivanovas, o profesorius L. Mažylis pristatė lietuviško „Europos“ diskurso kaitą istoriniame Lietuvos integracijos į Europos Sąjungą kontekste. Svečias iš Baltarusijos Andrei Kazakevichius kalbėjo apie pagrindinių šios šalies politinio proceso veikėjų – vyriausybės, opozicinių politinių jėgų ir NVO – pozicijas Europos atžvilgiu, kurias nuodugniai tyrinėjo savo daktaro disertacijoje. Reziumuodamas pirmosios dienos pranešimus diskusijos vedėjas L. Mažylis teigė, kad visi konferencijos dalyviai akcentavo ryškų Rusijos kaip „ne Europos“ įvaizdį, kuris vienija daugybę gana skirtingų „Europos“ konstruktų posovietinėje erdvėje.

Artėjančių 2014 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento rinkimų proga pirmosios konferencijos dienos antra dalis buvo skirta Lietuvos politinių partijų kandidatų į Europos Parlamentą debatams prieš rinkimus. Debatuose dalyvavo Lietuvos liberalų sąjūdžio sąrašo lyderis Petras Auštrevičius, Tėvynės Sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų atstovė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Lietuvos socialdemokratų partijos kandidatas Juras Požela, Lietuvos žaliųjų partijos kandidatė Indrė Kleinaitė, Valstiečių ir žaliųjų sąjungos kandidatas Mindaugas Maciulevičius. Diskusija, kurią vedė profesorius Šarūnas Liekis, sulaukė ypač didelio universiteto bendruomenės ir plačiosios visuomenės dėmesio – istorinėje Kauno prezidentūroje susirinkę konferencijos dalyviai ir svečiai naudojami proga užduoti klausimų kandidatams.

Antrą konferencijos dieną pranešimai buvo skaitomi teminėse sekcijose. Pirmojoje sekcijoje, kuriai vadovavo Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto docentė Ingrida Unikaitė-Jakuntavičienė ir Lietuvos Respublikos Seimo Tarpparlamentinių ryšių skyriaus patarėja dr. Asta Skirmantienė, buvo aptariamas demokratinis

procesas Europos Sąjungos institucijų konstekste, gvildinti europinių vertybių ir tapatybės klausimai. Antrojoje sekcijoje buvo telkiamasi į europinį diskursą ir europeizacijos procesus Lietuvoje; šią diskusiją moderavo Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Lauras Bielinis ir A. Stulginskio universiteto docentas Romualdas Povilaitis. Trečioji sekcija, kuriai vadovavo Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto prodekanė dr. Sima Rakutienė ir docentas B. Ivanovas, buvo skirta Europos Sąjungos išorinių santykių problematikai, nagrinėti bendrosios užsienio ir saugumo politikos, grėsmių konstravimo ir neutralizavimo, plėtros klausimai.

Baigiamojoje diskusijoje buvo apibendrintos visos konferencijoje išsakytos mintys ir išskirti „Europos“ kaip konstrukto pagrindiniai bruožai. Intelektine prasme šios konferencijos didžiausia vertė yra ta, kad dalyviai iš skirtingų šalių pasižymi panašia kultūrine ir tyrimų patirtimi, kuri leidžia daryti įžvalgą apie posovietinį Rytų ir Vidurio Europos regioną. Konferencijoje dalyvavę mokslininkai priėjo prie bendros išvados, kad šis regionas (bent jau kol kas) nepasižymi vadinamąja „postmodernia“ vertybine orientacija, pasaulėžiūra ir problematika, būdinga Vakarų Europai, ir daugiausia tai galima paaiškinti geografiniu artumu „rusiškajam“ vidaus ir užsienio politikos modeliui.